III

(Подготвителни актове)

ЕВРОПЕЙСКИ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ

529-А ПЛЕНАРНА СЕСИЯ НА ЕИСК, 18 И 19 ОКТОМВРИ 2017 Г.

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Пакет във връзка със спазването на

а) Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — План за действие относно укрепването на SOLVIT: довеждане на ползите от единния пазар до гражданите и предприятията

[COM(2017) 255 final — SDW(2017) 210 final]

б) Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на единен цифров портал за предоставяне на информация, процедури и услуги за оказване на съдействие и решаване на проблеми и за изменение на Регламент (ЕС) № 1024/2012“

[COM(2017) 256 final — 2017/0086 (COD)]

в) Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за определяне на условията и процедурата, за да може Комисията да отправя искания към предприятия и обединения от предприятия да представят информация във връзка с вътрешния пазар и свързани области

[COM(2017) 257 final — 2017/0087 (COD)]

(2018/C 081/12)

Докладчик: **Bernardo HERNÁNDEZ BATALLER**

Консултация	а) Европейска комисия, 5.7.2017 г.
	б) Европейски парламент, 12.6.2017 г.
	Съвет, 14.6.2017 г.
	в) Европейски парламент, 31.5.2017 г.
	Съвет, 10.10.2017 г.
Правно основание	а) Член 304 от ДФЕС
	б) Член 21, параграф 2, член 48 и член 114, параграф 1 от ДФЕС
	в) Член 43, параграф 2, членове 91, 100, 114, 192, член 194, параграф 2 и член 337 от ДФЕС
Компетентна секция	„Единен пазар, производство и потребление“
Приемане от секцията	4.10.2017 г.

Приемане на пленарна сесия	18.10.2017 г.
Пленарна сесия №	529
Резултат от гласуването („за“/„против“/„въздържал се“)	184/0/5

1. **Заключения и препоръки**

1.1. ЕИСК приветства плановете на Европейската комисия да създаде култура на спазване и интелигентно прилагане на единния пазар, тъй като той предлага многобройни възможности за лицата, които искат да живеят и работят в друга държава членка, и за предприятията, които желаят да разширят своите пазари.

1.2. ЕИСК подкрепя Плана за действие на Комисията за подобряване на качеството и ефективността на мрежата SOLVIT. Той препоръчва на Комисията, в тясно сътрудничество с всички организации на гражданското общество, да повиши осведомеността относно нейното съществуване, така че те да могат да се възползват в по-голяма степен от услугите, предлагани от SOLVIT, които би трябвало да се използват в по-голяма степен от предприятията в контекста на икономическите свободи на единния пазар. Поради това е важно този инструмент да се укрепи.

1.3. ЕИСК подкрепя инициативата, изложена в предложението за регламент относно единен цифров портал, който да позволява на гражданите и предприятията да получават лесен достъп до изчерпателна информация. Счита за положителен факта, че този портал предоставя достъп до информация, процедури и услуги за съдействие и решаване на проблемите по ефикасен начин въз основа на прилагането на принципите за *еднократност* и *всички нива на управление*.

1.4. Що се отнася до предложението за регламент, определящ условията и процедурата за отправяне на искания за предоставяне на информация, са налице разногласия във вижданията на различните организации на гражданското общество, тъй като някои от тях го подкрепят, докато други, като например тези, които представляват предприятията, изразяват сериозни притеснения. В случай че предложението за регламент бъде прието в предвидения срок, ЕИСК отправя искане към Комисията при необходимост да използва този инструмент в случаи със силно изразено трансгранично измерение при максимално спазване на принципа на пропорционалност и зачитайки основните права на засегнатите страни, по-специално по отношение на защитата на поверителната информация. По отношение на информацията, с която разполага ЕК, за да предприеме действия във връзка с преодоляването на пречките пред единния пазар, вече съществуват големи информационни канали, които биха могли да се проучат по-добре и по-системно, за да се идентифицират пречките, включително неспазването на законодателството на ЕС. Във всеки случай ЕИСК изразява надежда, че в рамките на пет години задължително ще бъде извършена оценка на функционирането на регламента.

1.5. ЕИСК насърчава държавите — членки на ЕС, да постигнат по-голям напредък в областта на електронното управление, особено що се отнася до признаването на електронната самоличност и на чуждестранните документи за самоличност, тъй като оценката на предоставяните услуги не е твърде задоволителна.

1.6. ЕИСК призовава Комисията да включи гражданското общество в този процес, използвайки резултатите от неговата работа като средство за оценка на ситуацията на вътрешния пазар на ЕС. При всички положения организациите, които съставляват ЕИСК, разполагат с необходимия опит, инструменти и капацитет да си сътрудничат по отношение на SOLVIT с цел засилване на дейностите по нейното популяризиране и наблюдение на нейното качество, заложени в предложението за единен цифров портал. Всичко това ще трябва да се направи, без да се пренебрегва приносът за извършването на подходящите оценки.

2. **Предложенията на Комисията**

2.1. В съвместната си декларация от 13 декември 2016 г. относно законодателните приоритети на ЕС за 2017 г. Европейският парламент, Съветът и Европейската комисия потвърдиха своя ангажимент за насърчаване на правилното прилагане на действащото законодателство. В същия ден Комисията представи своето съобщение относно „Правото на ЕС: по-добри резултати чрез по-добро прилагане“, в което се посочва как тя ще увеличи усилията си за гарантиране прилагането на законодателството на ЕС за благото на всички. По-специално, в „Стратегията за единния пазар“ Комисията посочва своите десет приоритета, с които се цели създаване на култура на спазване на правилата на единния пазар, със специален акцент върху укрепването на SOLVIT.

2.2. Понастоящем ([1]) SOLVIT функционира като мрежа от центрове, изградени от държавите членки (+ ЕИП) в рамките на техните собствени национални администрации, за да се осигури бърз и неформален способ за разрешаване на проблемите, срещани от гражданите и предприятията при упражняването на техните права в рамките на вътрешния пазар.

2.2.1. Случай от компетентността на SOLVIT е всеки трансграничен проблем, породен от евентуално нарушение от страна на публичен орган на правото на Съюза в областта на вътрешния пазар, при условие че въпросният проблем не е предмет на съдебно производство на национално равнище или на равнище ЕС.

2.2.2. SOLVIT е част от националната администрация и действа само на неформална основа. SOLVIT не може да се намесва в следните случаи:

— когато става въпрос за проблеми между предприятия,

— когато става въпрос за правата на потребителите,

— когато става въпрос за обезщетения за вреди, или

— искове пред съдилищата.

2.3. Така наречените „пакет във връзка със спазването“, представен от Комисията, се състои от следните документи:

2.4. План за действие относно укрепването на SOLVIT ([2]).

2.4.1. Комисията поема ангажимента да предприеме съвместно с държавите членки нови мерки за **укрепване на стратегическата роля на SOLVIT** за по-доброто практическо функциониране на единния пазар в полза на гражданите и предприятията.

2.4.2. Планът за действие допълва целите на европейския стълб на социалните права и други свързани с него инициативи, отразяващи приоритета на Комисията за насърчаване на социалната справедливост и равните възможности в ЕС.

2.4.3. Със съобщението се цели популяризиране на SOLVIT по три начина:

i. чрез подобряване на нейното качество;

ii. чрез увеличаване на дейностите за повишаване на осведомеността, и

iii. чрез повишаване на ролята на SOLVIT в прилагането на правото на ЕС.

2.4.4. Като цяло посредством по-стратегически дейности за популяризиране на SOLVIT и развитието на по-структурирано сътрудничество с посредническите организации и съответните мрежи **ще се укрепи ролята на SOLVIT в предоставянето на полезна обратна връзка и факти** за това как функционира единният пазар на практика: ще има по-голяма „критична маса“ от случаи, засягащи повече предприятия.

2.4.5. В съответствие с Плана за действие на ЕС за електронно управление **Комисията ще проучи приложимостта на принципа за еднократност**. Това би дало възможност да се избегне необходимостта гражданите и предприятията, които желаят да подадат жалба до Комисията за първи път, след като техният случай не е бил разрешен, да трябва да представят повторно цялата информация, с която SOLVIT вече разполага.

2.5. Предложение за регламент относно създаването на единен цифров портал ([3]).

2.5.1. В предложението за регламент се определят правилата за създаването и функционирането на единен цифров портал, с който на гражданите и предприятията се предоставя лесен достъп до висококачествена изчерпателна информация, ефикасни услуги за оказване на съдействие и решаване на проблеми и ефективни процедури във връзка с правилата на Съюза и националните правила, приложими за граждани и предприятия, които упражняват или възнамеряват да упражняват правата си, произтичащи от законодателството на Съюза в областта на вътрешния пазар.

2.5.2. Също така се предлага да се улесни използването на процедури от потребители от други държави членки, да се подкрепи прилагането на принципа на еднократност и да се определят правила за докладване относно пречките на вътрешния пазар въз основа на събирането на обратна информация от потребителите, докладване относно функционирането на вътрешния пазар и събиране на статистически данни, генерирани от предлаганите от портала услуги.

([1]) Препоръка на Комисията от 17.9.2013 г. (ОВ L 249, 19.9.2013 г., стр. 10).
([2]) COM(2017) 255 final.
([3]) COM(2017) 256 final.

2.5.3. В приложенията към настоящото предложение се съдържа списък от тринадесет основни процедури за гражданите и предприятията, които се преместват в друга държава членка, и списък на службите за съдействие и разрешаване на проблеми, създадени с обвързващи актове на Съюза. Службите са достъпни посредством портала.

2.5.4. Области на информация, свързани с гражданите: пътуване в рамките на Съюза; работа и пенсиониране в рамките на Съюза; превозни средства в Съюза; пребиваване в друга държава членка; образование или стаж в друга държава членка; здравеопазване; трансгранични права, задължения и правила относно семейството, и потребители в трансгранични ситуации.

2.5.5. Области на информация, свързани с предприятията: започване, извършване и приключване на стопанска дейност; персонал, данъци, стоки, услуги; финансиране на стопанска дейност; обществени поръчки и здравословни и безопасни условия на труд.

2.6. Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за определяне на условията и процедурата, за да може Комисията да отправя искания към предприятия и обединения от предприятия да представят информация във връзка с вътрешния пазар и свързани области ([4]).

2.6.1. С предложението за регламент се цели да се подпомогне Комисията при наблюдението и прилагането на правилата за вътрешния пазар, като ѝ се даде възможност да получава своевременно изчерпателна и надеждна количествена и качествена информация от избрани пазарни участници чрез конкретно адресирани искания за информация.

2.6.2. Предложението, което изключва от приложното си поле „микропредприятията“, не налага никаква допълнителна административна тежест, доколкото предвижда допълнителна процедура, която да се прилага по изключение за получаването на необходимата информация в случаите, когато може да има пречки, възпрепятстващи функционирането на вътрешния пазар. Създаденият по силата на тази инициатива инструмент за информация представлява последна мярка, когато другите средства за получаване на информация са се оказали неуспешни.

2.6.3. В предложението се установява процедурата, която трябва да се следва при отправянето на искания за такава информация, решението за тяхната обосновка, средствата за защита на поверителната информация и служебната тайна, както и възможността за налагане на глоби в случаи на умишлена липса на отговор или поради груба небрежност при предоставяне на неточна, непълна или подвеждаща информация. Във всички случаи контролът за законосъобразност се упражнява от страна на Съда.

2.6.4. Съгласно предложението наличието на по-солидна информация за неефективното функциониране на вътрешния пазар ще даде възможност на Комисията и държавите членки да осигурят по-висока степен на спазване на правилата на вътрешния пазар и по-добро планиране на политиките на Съюза. Според Комисията това ще засили доверието на потребителите в единния пазар и ще допринесе за пълното оползотворяване на неговия потенциал.

3. **Общи бележки**

3.1. Комитетът подчертава необходимостта от въвеждане на някои елементи в представения от Комисията „пакет във връзка със спазването“ с цел да се укрепи легитимността на нейното законодателно предложение, да се отговори на очакванията на всички институции и органи, които ще участват в бъдещото му прилагане, и да се постигне ефективно прилагане на пакета във всички държави адресати.

3.2. Призиви за укрепването на SOLVIT — основната цел на горепосочения „пакет във връзка със спазването“, бяха отправени както от държавите членки в изрични искания до Комисията посредством Съвета по конкурентоспособност, така и от Европейския парламент — обстоятелство, което придава стабилна основа на демократична легитимност на въпросното законодателно предложение.

3.2.1. Целесъобразно би било да се разширят и уточнят режимът и функциите на компетентните органи и институции, които трябва да гарантират бъдещото прилагане на обсъжданата регулаторна рамка, и по-конкретно на Регламента за определяне на условията и процедурата, за да може Комисията да отправя искания към предприятията и обединенията от предприятия да представят информация във връзка с вътрешния пазар и свързани области.

3.2.2. В този смисъл Комитетът подчертава необходимостта от промяна на насочеността в предложението на Комисията, тъй като, от една страна, в него не се посочва ролята на Комитета на етапа на прилагане на регламента, а от друга, изглежда, че основната му цел е да засили самата роля на Комисията в рамките на административния етап, предшестващ сезирането поради неизпълнение на задължение.

([4]) COM(2017) 257 final.

3.2.2.1. На първо място, гореупоменатото предложение отслабва легитимността на функционалната субсидиарност на Съюза, като изключва Комитета от изпълнението на задачите, които са му специално възложени в Договорите и на чието изпълнение посвещава успешно значителна част от своята дейност.

3.2.2.2. ЕИСК разполага с необходимия опит, инструменти и капацитет, за да допринесе за по-доброто разбиране на функционирането на SOLVIT. Комитетът е изключен и от всякакъв вид сътрудничество при наблюдението и оценката на прилагането на предложените регламенти.

3.2.2.3. Този подход на предложението относно „единния цифров портал“ следва да бъде променен, тъй като в настоящия си вариант не се вмества в институционалното измерение на член 11, параграф 2 от ДЕС, ограничава ролята на Комитета като изразител на интересите на организираното гражданско общество и накърнява самия принцип на демокрацията на участието в нейното функционално измерение, като намалява ефективността на бъдещото прилагане на регламента.

3.2.2.4. Единният цифров портал следва да спомогне за ускореното въвеждане на ефикасно, оперативно съвместимо и достъпно за всички електронно управление. ЕИСК подкрепя прилагането на принципа за *еднократност* и потвърждава отново ([5]) целесъобразността на принципа *всички нива на управление*, който се състои в сътрудничество между отделните публични органи отвъд границите на съответната им област на компетентност, за да се осигури на отправящия искането интегрирано предложение от една единствена инстанция.

3.2.3. На второ място, в отговор на неколкократните призиви на Съвета по конкурентоспособност и на Европейския парламент третият раздел от Плана за действие относно укрепването на SOLVIT съдържа важни мерки за подобряване ролята на SOLVIT като средство за прилагане на правото на ЕС.

3.3. Необходимо е също така да се направят няколко бележки с цел да се постигне възможно най-ефективно прилагане на предложеното съобщение.

3.3.1. На първо място, що се отнася до намерението за популяризиране на SOLVIT, следва да се разгледат два въпроса, които не присъстват в плана за действие на Комисията.

3.3.2. От една страна, предвид оттеглянето на Обединеното кралство от ЕС, което се предвижда да се осъществи до средата на 2019 г., понятието за „пазар“, упоменато във втория раздел на плана, ще бъде съществено стеснено. Ако дотогава не бъде постигнато споразумение, уреждащо двустранните отношения между Обединеното кралство и ЕС, и тази държава не е част от европейското икономическо пространство, нейната администрация ще бъде автоматично освободена от задължението да изпълнява плана, с произтичащите от това вреди за нейните граждани и за гражданите на държавите, в които оперира мрежата от центрове SOLVIT.

3.3.3. От друга страна, като се има предвид, че нормите на правото на ЕС, и по-конкретно основните икономически свободи, имат извънтериториален обхват на приложение, което означава, че произтичащите от тях ползи и задълженият се отнасят и за граждани на трети държави и техните администрации, в бъдеще следва да се обмисли дали е възможно да се създадат центрове SOLVIT и механизмът да се прилага на територията на държави, с които ЕС е сключил международни споразумения за специални отношения, като предвидените в първите три тирета от член 218, параграф 6, буква а) от ДФЕС. Това ще донесе несъмнена полза за гражданите и предприятията, както и за гражданите на тези трети държави, и ще доведе до по-добро прилагане на правилата относно вътрешния пазар.

3.4. На второ място, необходимо е да се създадат стимули за публичните администрации на онези държави членки, които, вследствие на цифровото разделение или по причини от друго естество, имат нужда от повече ресурси за прилагането на регламента за създаване на единен цифров портал.

3.4.1. Комисията би могла да обмисли предложение за приемането на действие за укрепването на икономическото, социалното и териториалното сближаване. Подобно действие изглежда обосновано и с цел създаване на стимули за самите засегнати предприятия с оглед на данните, представени в третия раздел от гореупоменатия план на Комисията, които показват несъразмерни разлики в броя на досиетата, разглеждани в отделните центрове SOLVIT — разлики, които не могат да бъдат обосновани само с различната демографска и икономическа тежест на участващите държави.

3.5. Накрая, необходимо е да се постигне ангажимент във всички държави, в които оперира мрежата SOLVIT, за подбор във възможно най-кратки срокове и посредством публични и прозрачни конкурси на подходящ, постоянен персонал, който да се занимава с решаването на случаите, представяни в центровете на мрежата.

([5]) ОВ C 487, 28.12.2016 г., стр. 99.

4. **Конкретни бележки**

4.1. **Относно SOLVIT**

4.1.1. ЕИСК подкрепя предложените конкретни подобрения с цел усъвършенстване на работата на SOLVIT. Мрежата може да бъде полезен инструмент, тъй като предоставя платформа на гражданите и предприятията за разрешаване на широк спектър от въпроси, свързани с вътрешния пазар. Комисията би трябвало да повиши още повече цялостната видимост на SOLVIT.

4.1.2. По-доброто прилагане на законодателството е от полза както за гражданите, така и за предприятията. Данните показват, че с годините делът на представяните на SOLVIT случаи, засягащи граждани, по-специално в контекста на социалното осигуряване, се е увеличил в сравнение с този на случаите, внасяни от предприятия. От друга страна, процентът на разрешените случаи, засягащи предприятия, — 80 %, е под средното за мрежата (89 %). Комисията следва да предприеме подходящи мерки, за да могат всички потребители да се възползват от възможностите, които предлага мрежата. Важно е този инструмент да бъде укрепен и ЕИСК изразява надежда, че очакванията, свързани с *пътната карта за укрепването на SOLVIT,* ще се изпълнят, по-конкретно що се отнася до въвеждането на процедура за обжалване на решенията за предприятията в областта на взаимното признаване на стоки и до по-директната и ефективна правна помощ за мрежата, с помощта на усъвършенстван механизъм за неформални правни консултации и интерактивни инструменти за обучение с възможности за управление на разминаващите се мнения.

4.2. **Относно предложението** за **регламент за единен цифров портал**

4.2.1. Комитетът подкрепя инициативата за *единен цифров портал,* която се съдържа в предложението за регламент. Порталът следва да предоставя на гражданите и дружествата цялата информация и помощ, от която се нуждаят, за да оперират в рамките на вътрешния пазар. При условие че бъде разработен добре, този инструмент може да помогне както на гражданите, които живеят и работят в друга държава — членка на ЕС, така и на дружествата, които желаят да се възползват от някоя от икономическите свободи в друга държава членка, особено МСП и стартиращите предприятия.

4.2.2. Гражданите и предприятията често не са напълно запознати със своите права и възможности в рамките на единния пазар. *Единният цифров портал* следва да усъвършенства и свърже съществуващите инструменти и да подпомага предприятията при най-често извършваните онлайн административни процедури и формалности. Порталът следва да направи единния пазар по-прозрачен, а също и по-сигурен и по-предсказуем.

4.2.3. От съществено значение е единният цифров портал да предоставя цялата необходима на предприятията информация и помощ с цел по-лесно извършване на трансгранична стопанска дейност. Това включва актуална висококачествена информация за пазара, разрешаване на проблеми и механизми за разрешаване на спорове, както и електронни процедури за предприятията, които желаят да осъществяват трансгранична дейност.

4.3. **Относно предложението за регламент за инструмент за информация за единния пазар (SMIT)**

4.3.1. Съществуват разногласия между различните организации на гражданското общество, най-вече при организациите на работодателите, представлявани в ЕИСК, относно предложението за регламент за определяне на условията и процедурата, която позволява на Комисията да поиска от предприятията и сдруженията на предприятия да предоставят информация относно вътрешния пазар.

4.3.2. Организациите, които представляват предприятията, оспорват предложението, тъй като според тях то до голяма степен е насочено към бизнеса, но отговорността за пречките пред единния пазар, които продължават да съществуват, се носи от държавите членки:

а) от основно значение за по-ефективното функциониране на единния пазар е договорените правила да се прилагат по-добре. Това започва с насоки и подкрепа за държавите членки в процеса на транспониране и прилагане на правилата. Комисията би трябвало да играе по-голяма роля в процеса на привеждане в изпълнение, за да гарантира, че всички икономически оператори спазват правилата, и да не се колебае да стартира пилотни проекти или производства за установяване на нарушения при неспазване на правилата;

б) по отношение на информацията, с която разполага ЕК, за да предприема действия във връзка с преодоляването на пречките пред единния пазар, вече съществуват големи информационни канали, като например мрежата „Enterprise Europe“, Платформата за онлайн решаване на спорове, базата данни TRIS, системата IMI и Платформата REFIT. Тези канали биха могли да бъдат проучени по-добре и по-системно, за да се идентифицират пречките и разпокъсаността на единния пазар, включително неспазването на законодателството на ЕС;

в) предприятията изразяват безпокойство и опасения във връзка с увеличаващата се административна тежест, произтичаща от новото задължение да предоставят, под риск от глоби и санкции, поверителна търговска информация и чувствителни данни за дружествата (ценова политика, бизнес стратегия).

4.3.3. От своя страна, организациите, представляващи сдружения на гражданското общество, възприемат положително предложението за регламент, тъй като считат, че е важно:

а) да се осигури навременният достъп до надеждни данни, тъй като освен повишаване на прозрачността и подобряване на функционирането на вътрешния пазар това ще предостави достъп до полезна, целесъобразна и съгласувана информация, която е от особено значение за приемането на някои мерки от Комисията;

б) да се получава своевременно изчерпателна и надеждна количествена и качествена информация от избрани участници на пазара посредством конкретно адресирани искания, и

в) да се подпомогне Комисията да гарантира, че правата на гражданите и предприятията в рамките на единния пазар се спазват, и да се допринесе за укрепване на сътрудничеството с държавите членки.

4.3.4. Затова в случай че предложението за регламент бъде прието в предвидения срок, ЕИСК отправя искане към Комисията да използва този инструмент при максимално зачитане на принципа на пропорционалност, в случаи със силно изразено трансгранично измерение, и зачитайки основните права на засегнатите страни, по-специално по отношение на защитата на поверителната информация.

4.3.4.1. Освен това предложението за извършване на оценка, съдържащо се в обяснителния текст на предложението, трябва да се премести в законодателния текст, за да се превърне в задължителна разпоредба. Тази оценка ще трябва да се извърши в срок от пет години от датата на приемане на регламента с цел да се анализира функционирането на тези надзорни дейности.

5. **Ролята на ЕИСК в този процес**

5.1. Изграждането на единния пазар на ЕС и правилното прилагане на неговите правила представляват един от основните приоритети на ЕИСК.

5.2. Гражданите и предприятията често не са напълно запознати с правата и възможностите, които предлага вътрешният пазар. *Единният цифров портал* следва да усъвършенства и свърже съществуващите инструменти и да подпомага предприятията при най-често извършваните онлайн административни процедури и формалности. Този портал следва да направи вътрешния пазар по-прозрачен и следователно по-сигурен и по-предсказуем.

5.3. Като представител на организациите на гражданското общество ЕИСК е готов да даде своя принос към тази инициатива. За тази цел той предлага съдействието си за наблюдението и оценката на прилагането на регламента относно „Единния цифров портал“.

5.4. ЕИСК призовава Комисията за тясно сътрудничество, чрез което да се възползва от знанията и опита на неговите членове от всички 28 държави членки.

Брюксел, 18 октомври 2017 г.

Председател
на Европейски икономически и социален комитет
Georges DASSIS